

Referanser:

KM 6/14 og 5/13; BM 3/14; SKR 19/14 , KR 30/14

Vedlegg:

KR 52.1/14 Utkast til høringsnotat fra Kirkerådet (versjon november 2014): *Veivalg for fremtidig kirkeordning*

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Sammendrag

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet fortsette arbeidet med en fremtidig kirkeordning. Parallelt med forvaltningsreformen, hvor Den norske kirkes sentrale og regionale organer forventes å få større rettslig og økonomisk selvstendighet, forbereder Kirkerådet en sak til Kirkemøtet som gir anledning til å fatte vedtak om *veivalg* av grunnleggende karakter for indre ordninger som skal gjelde for kirken. Saken som her legges frem for Kirkerådet er utkast til et høringsnotat om veivalg. Det legges opp til en bred høring første halvår 2015 og en behandling på Kirkemøtet i april 2016.

Forslag til vedtak

Kirkerådet drøftet utkast til høringsdokument om *Veivalg for fremtidig kirkeordning* og ber direktøren innarbeide de endringer som kom frem i møtet.

Saksorientering

I Innledning

Herværende sak er en oppfølging av vedtaket i sak KM 5/13, der Kirkemøtet som ledd i prosessen med å forberede at Stortinget skal vedta en kortfattet rammelov, ba «Kirkerådet om så snart som mulig å forberede en sak til Kirkemøtet som gir anledning til å fatte vedtak om grunnleggende veivalg.»

I lys av dette vedtaket har saken så langt blitt omtalt som saken om *Grunnleggende veivalg*. På grunn av navnelikheten med saken om en fremtidig forfatning, jf. sak KM 06/14 – der både saken og arbeidstittelen til selve forfatningen er *Den norske kirkes grunnlag* – foreslås det at sakens tittel endres til *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. Nettopp fordi det er en viss emnemessig berøring mellom de to sakene, er det viktig at navnene ikke er for like. Det tydeliggjøres da bedre at dette er *to ulike* saker selv om begge handler om fremtidig kirkeordning.

Kirkerådet behandlet saken på sitt møte i september 2014 (sak KR 30/14) og gjorde følgende vedtak:

1. Høringen om Grunnleggende veivalg utsettes til etter Kirkemøtet 2015.
2. Kirkerådet ber om å få seg forelagt utkast til høringsdokument både i desember- og marsmøtet. Rådet ber også om å få seg forelagt en ny tempoplan.

Det legges opp til å fremme for rådet en sak om fremdrift og tempoplan til Kirkerådets møte i januar 2015.

II Spørsmålet om Kirkerådets videre behandling av saken

Som vist vedtok Kirkerådet på sitt forrige møte å behandle saken også på mars-møtet i 2015 og at dokumentet om veivalg sendes ut til bred høring *etter* Kirkemøtet 9.–15. april 2015. Det er kommet tilbakemeldinger på at perioden mars–juni 2015 er en krevende tid å gjennomføre en høring av denne karakter. Enkelte rådsmedlemmer i menighetsråd og fellesråd har mye av sin oppmerksomhet vendt mot det forestående kirkevalget, mens andre kan i noen grad ha begynt å trappe ned sitt engasjement i og med at valgperiodens ende er nær. Ytterligere vil Kirkerådets vedtak fra september innebære at høringsfristen vanskelig kan bli lenger enn to måneder, altså mindre enn det som etter utredningsinstruksen er den normale og derfor klart anbefalte frist på tre måneder.

Kirkerådet bes derfor vurdere om en høring kan igangsettes noe tidligere. Tre *alternative* løsninger peker seg ut:

a. Kirkerådet vedtar dokumentet i desember 2014; utsending i januar

Kirkerådet vedtar veivalgsdokumentet og gir Arbeidsutvalget eller direktøren fullmakt til å ferdigstille høringsdokumentet med de endringer som kom frem. Dersom en høring kan settes i gang allerede i januar 2015, vil anbefalingen om tre måneders

høringsperiode innfris. Samtidig vil det bli tid til en tilfredsstillende bearbeidelse av alle hørings svar frem til behandling i Kirkerådet i september 2015.

b. Kirkerådet vedtar dokumentet i januar 2015; utsending i januar

Også dette alternativet vil ha de samme fordeler som alternativ a. Dessuten vil det gi Kirkerådet mulighet til ytterligere en gangs behandling av saken. Alternativet forutsetter imidlertid at oppfølgingsarbeidet etter desember-møtet ikke blir omfattende.

c. Kirkerådet vedtar dokumentet i mars 2015; utsending i mars

Dersom dokumentet sendes ut like etter Kirkerådets møte 19–20. mars *kan* høringsperioden bli tre måneder, men hørings svarene må da gjennomgås i sommermånedene. Til dette må det leies inn ekstra personell, cirka to månedersverk. Det blir liten tid til å bearbeide saksdokumentet før septembermøtet.

Hele dokumentet bør gjennomgås språklig og sekretariatet legger opp til at det gis en ryddig og tilgjengelig utforming som kan lette lesingen for høringsinstansene.

III Om behovet for høring

Det kan reises spørsmål om i hvilken grad det nå er nødvendig å gjennomføre en høring på veivalg for fremtidig kirkeordning. De fleste spørsmål om myndighetsfordeling mellom organer, demokratiske ordninger og konkret uttegning av regelverk vil komme til ny høring senere. Enkelte rådsorganer kan oppleve en «høringstrøtthet».

De spørsmål som reises i veivalgsdokumentet, er svært konsekvensrike. Dette taler for å gjennomføre en høring. Det vil styrke Kirkemøtets beslutningsgrunnlag til å vedta veivalg for kirkeordningen hvis alle berørte organer har hatt anledning til å uttale seg.

Vedtaket i denne saken på Kirkemøtet i 2016 vil legge *betydelige føringer* for det videre arbeid med å utvikle regelverk, altså i saker som kommer til behandling for Kirkemøtet i 2018 eller 2019 i henhold til gjeldende fremdriftsplan. Dette tilsier at det blir gjennomført en høring nå, ved at det vil *styrke Kirkemøtets beslutningsgrunnlag* når alle berørte organer har hatt anledning til å uttale seg.

IV Særskilt om høring vedrørende rollen til Mellomkirkelig råd – enkelte andre organer

Kirkerådet inviteres til å vurdere om *alle* delene av kapittel 8 i *Veivalg for fremtidig kirkeordning* bør sendes ut på bred høring til alle menighetsråd og fellesråd og andre berørte instanser. Det bør vurderes om avsnittet om Mellomkirkelig råd skal tas ut og senere bli gjenstand for en egen, mindre bred høring.

To løsninger peker seg ut:

- a. Hele dokumentet sendes ut til bred høring slik det nå ser ut, men avsnittet om Mellomkirkelig råd forkortes noe.
- b. Avsnittet om Mellomkirkelig råd tas ut og erstattes med kort omtale uten spørsmålsstillinger og vurderinger. Det gjennomføres en egen høring om

Mellomkirkelig råd med følgende høringsinstanser: Fakulteter, bispedømmeråd og et utvalg av samarbeidskirker og samarbeidende organisasjoner.

| Direktøren anbefaler alternativ b.

Hva særskilt gjelder Samisk kirkeråd og Ungdommens kirkemøte bør Kirkerådet vurdere om det skal være høringsspørsmål.

Tilsvarende gjelder lærenemnda, selv om det her i større grad ligger an til et tydelig veivalg. Dette veivalget vil imidlertid måtte tas allerede i samband med den lovreformen som departementet har hatt høring på; en lærenemnd må eventuelt reetableres av Kirkemøtet til 2017.

V Økonomisk-administrative konsekvenser

Saken vil kreve ressurser fra Kirkerådets sekretariat.

Dersom gjennomgang av høringsuttalelser må skje etter 15. juni, vil det måtte leies inn ekstra personell sommeren 2015. Dette stipuleres til to måneders innsats, cirka 100 000 kroner.